

Den magiska dagen med Bill Evans

Berättelse

En ovanlig inbjudan

I augusti 1964 hände något som få svenska artister ens vågade drömma om. Monica Zetterlund klev in i en inspelningsstudio i Stockholm för att spela in en hel skiva tillsammans med Bill Evans Trio. Bill Evans räknades vid den här tiden som en av världens allra största jazzpianister, och vid hans sida spelade basisten Chuck Israels och trumslagaren Larry Bunker. Att en sångerska från lilla Hagfors i Värmland skulle få sjunga med en sådan musiker var närmast osannolikt.

Hur hade det egentligen gått till? Allt började året innan. År 1963 hade Monica spelat in en låt på svenska med titeln "Monicas vals". Den svenska texten hade skrivits av Beppe Wolgers, men själva melodin var Bill Evans egen komposition, som på engelska heter "Waltz for Debby". När Bill Evans senare var på turné i Sverige fick han höra Monicas inspelning. Han blev, som det sägs, helt golvad av hennes röst och hennes sätt att tolka just hans melodi. Hans manager, Helen Keane, tog då initiativet och ordnade en inspelning i Stockholm innan turnén var över.

I studion

Den dagen i studion rådde en stillsam och koncentrerad stämning. Bill Evans spelade mjukt och eftertänksamt, med en känsla för pauser och tystnad som var ovanlig i jazzen. Monica anpassade sig till detta. Hon sjöng inte starkt och utåtriktat, utan tyst, nära och nästan viskande, som om hon anförtrodde lyssnaren en hemlighet. I stället för att tävla med musiken lät hon sin röst smälta samman med pianot, basen och trummorna. Rösten blev ett instrument bland de andra, och just därför uppstod en sällsynt och fin samklang.

Under inspelningsdagen tog de sig an tio låtar. Några sjöngs på engelska och några på svenska, vilket var ganska ovanligt på en jazzskiva och gav den en alldeles egen karaktär. En av låtarna var förstås "Monicas vals", den sång som från början hade fört dem samman. Att en svensk text och en amerikansk jazzstandard möttes på samma skiva sa något om vad mötet handlade om: två musikkulturer som lyssnade på varandra.

En skiva som lever vidare

Skivan gavs ut i december 1964 under namnet *Waltz for Debby*. Den blev snabbt omtyckt, och med åren har den fått allt större betydelse. I dag nämns den ofta som en av de finaste jazzskivorna som någonsin har spelats in i Sverige. Det är ett ovanligt eftermäle för en inspelning som gjordes på så kort tid.

För Monica Zetterlund var den här dagen mer än bara en arbetsdag. Den bekräftade att hon hörde hemma bland de stora, inte trots att hon sjöng på svenska utan delvis tack vare det. Hon hade vågat lita på sin egen, dämpade och personliga stil, och en av jazzens mästare hade lyssnat och sagt ja. Många år senare, när Monicas röst för länge sedan har tystnat, lever den här inspelningen kvar och

berör nya lyssnare. Den magiska dagen i en studio i Stockholm blev ett av de ögonblick som hela hennes liv kan sammanfattas i: mod, känsla och en röst som vågade vara tyst.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en inspelningsstudio	ett rum där man spelar in musik
en basist	en person som spelar bas
en trumslagare	en person som spelar trummor
osannolik	något som nästan inte verkar möjligt
en komposition	ett stycke musik som någon har skapat
en turné	en resa där en artist uppträder på flera platser
golvad	helt överväldigad, mycket imponerad
en manager	en person som sköter en artists arbete och avtal
eftertänksam	lugn och noga genomtänkt
anförtro	berätta något privat för någon man litar på
smälta samman	gå ihop till en helhet
samklang	när olika ljud passar fint ihop
en jazzstandard	en känd jazzlåt som många musiker spelar
ett eftermäle	det rykte och minne man lämnar efter sig
dämpad	mjuk och tyst, inte stark

Läsförståelsefrågor

---

1. Vilka tre musiker fanns i Bill Evans Trio under inspelningen?
2. Var och när ägde inspelningen rum?
3. Vad heter den svenska låten som först förde Monica och Bill Evans samman, och vem skrev den svenska texten?
4. Hur fick Bill Evans höra talas om Monica Zetterlund?
5. Beskriv hur Monica sjöng under inspelningen.
6. Varför var det ovanligt med språken på skivan?
7. Stämmer påståendena med texten? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
  1. Bill Evans kom från USA.
  2. De spelade in tio låtar under dagen.
  3. Alla låtar på skivan var på svenska.
  4. Skivan vann ett internationellt pris.
8. Vad menas med att Monicas röst blev “ett instrument bland de andra”?
9. Varför betydde den här dagen så mycket för Monica som artist?
10. Texten avslutas med orden “en röst som vågade vara tyst”. Vad tror du författaren menar med det?

Diskussionsfrågor

- Monica vågade lita på sin tysta, personliga stil i stället för att sjunga starkt och imponerande. När i livet kan det löna sig att vara sig själv i stället för att försöka vara störst?
- Skivan blandade svenska och engelska och två musikkulturer. Vad kan vi vinna när olika kulturer och språk möts?
- Bill Evans var en världsstjärna, men han lyssnade på en relativt okänd svensk sångerska. Vad krävs för att verkligen lyssna på någon annan?
- Texten kallar inspelningsdagen “magisk”. Har du varit med om en dag som kändes magisk eller särskild? Vad gjorde den speciell?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en dag i ditt liv som du minns som särskilt fin eller viktig. Berätta vad som hände och varför den betydde något för dig.